

Fries zwaargewicht

De beste straatmaker van Nederland

**De beste en meest productieve
straatmaker van Nederland
komt uit Friesland.
Collega's noemen hem Obelix.**

Obelix. Een opvallende naam voor een Fries. Hij legt elke soort steen met gemak, maar praat niet mee over voetbal. Niet raar als je bedenkt dat de zwaargewicht een machine is. De trots van straatmakerbedrijf Stramac uit Drachten. Onder het motto 'het nieuwe (her)straten' timmert het bedrijf landelijk flink aan de weg. Inmiddels zijn er tien bestratingmachines in heel Nederland actief.

Het principe van Obelix is eenvoudig en doeltreffend. De stenen worden via een stortbunker en een aanvoerband op een sorteerband netjes klaargelegd. De straatmaker legt de stenen via een op afstand bediende telescooparm op hun plaats. Machinaal straten is niet nieuw, maar dit mechanisch herbestraten zie je veel minder. Niet zo raar als je bedenkt dat gebruikte klinkers altijd wel een deukje, kneuzing of scheur vertonen. Een pittige klus voor een machine om al deze ongelijke stenen netjes te sorteren en dan ook nog eens waterpas te leggen. Maar Obelix legt met gemak 45 duizend stenen per week. Ruim tienduizend meer dan een ervaren straatmaker.

Dertig strekkende meter

Met de machine kan twintig tot dertig strekkende meter per dag worden afgewerkt en dat vijf dagen lang. Een prestatie waar de 'ouderwets' werkende straatmaker niet tegenop kan. Logisch: al dat tillen, slepen en bukken is zwaar werk. Ondanks dat ze niet snel 'piepen', ligt het werktempo aan het eind van de week een stuk lager dan op maandag. Liekele Dijkstra, uitvoerder bij Stramac: "Eigenlijk winnen we dankzij Obelix een werkdag per week. Daardoor zijn omwonenden sneller uit de troep."

Ervaren straatmaker onmisbaar

De machine functioneert alleen dankzij een team van drie man. Een lader zorgt dat de machine gevuld blijft met stenen, iemand bevoorraadt de lopende band en een machinist bedient het voertuig. De ervaren straatmakers zijn het 'geheim' van Stramac. Hun praktijkervaringen worden in elke nieuwe Obelix verwerkt. Deze aangepaste machines worden trouwens alleen aan Stramac geleverd. Hierdoor is het bedrijf dankzij hun Friese zwaargewicht landelijk één van de grote spelers op de markt. ▶

Uitvoerder Liekele Dijkstra: "We winnen een werkdag per week".

Automatisering is funest voor de werkgelegenheid, wordt gezegd. Een machine werkt nu eenmaal snel en goedkoop en daar is het 'dure' personeel de dupe van. De 39-jarige Gerrit Hofstede is het daar niet mee eens.

De Friese straatmaker dankt zijn baan aan Obelix. "Wij zijn een ideaal duo. Zonder deze zwaargewicht had ik nu achter de geraniums gezeten, arbeidsongeschikt dus. Geen wonder dat dit mijn favoriete collega is", grapt de straatmaker. Tot een paar jaar geleden versleepte Gerrit dagelijks ruim duizenden kilo's stenen en bestond zijn werkdag voornamelijk uit tillen, bukken en slepen. Bovendien was de werkdruk erg hoog. Klagen deed de Fries niet. Hij had voor dit werk gekozen en genoot ervan. Lekker buiten met je handen werken en iets moois neerleggen.

Hartafwijking

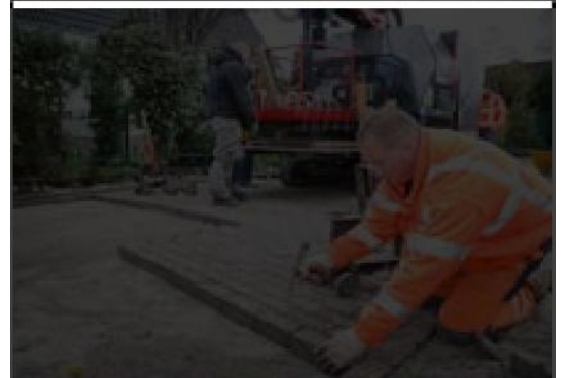
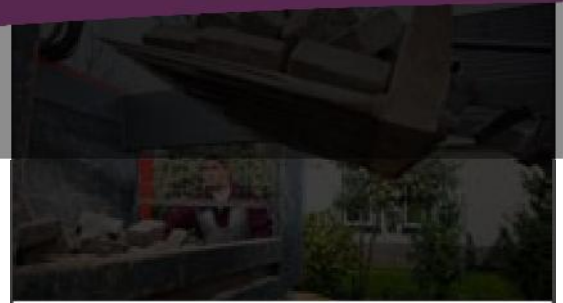
Door een hartafwijking dreigde Gerrit op straat komen te staan. Met een zwak hart kun je niet jarenlang tegels van vijf kilo - of trottoirbanden van negentig kilo - sjouwen. Straatmakers zijn echt wel iets gewend, maar doorwerken leek onmogelijk voor de straatmaker. "Dat komt hard aan. Je wilt veel en dat kan niet meer."

Redding

Obelix bracht redding. De herbestratingsmachine heeft nooit last van zijn hart, ondanks dat hij diesel in plaats van koffie drinkt. Hierdoor is Gerrit tegenwoordig straatmaker nieuwe stijl. Hij bedient de machine die voor hem het zware werk doet. Dankzij de kennis en ervaring van Gerrit komen de stenen allemaal vlekkeloos op hun plaats te liggen. Voor de Fries was het even wennen, maar hij kan weer flink aanpoten. "Het was in het begin net alsof ik aan een nieuwe baan begon. Ik geniet nu weer volop en doe fluitend mijn werk zonder een centje pijn", constateert hij tevreden. De straatmaker bedient de telescooparm van Obelix. Hij zorgt er met zijn kennersblik voor dat de stenen netjes op hun plaats komen te liggen. Een ideale combinatie van de dommekracht en de denkkraft dus. Gerrits gezondheid is nu geen probleem meer. Het werk bestaat dan wel uit veel staan, maar zwaar tillen is verleden tijd.

Ziekteverzuim omlaag

Uitvoerder Liekele Dijkstra van Stramac is even enthousiast als zijn collega. "Gerrit is niet de enige collega die min of meer een nieuwe kans kreeg dankzij de komst van de machine. Bovendien is het ziekteverzuim fors gedaald door de nieuwe manier van werken."

Obelix behoedt straatmaker voor arbeidsongeschiktheid

Vooral reuma, straatmakerziekte nummer 1 in Nederland, is op zijn retour. Ander voordeel is dat de waardevolle kennis van de vakmensen voor het bedrijf behouden blijft. Gerrit stelt dat de werkdruk een stuk lager is geworden door de snelheid waarmee de machine werkt. "We hebben tussendoor zelfs tijd om de zijkanten rustig af te werken." Deze nieuwe aanpak lijkt ook de arbeidsinspectie te bevallen. Volgens Liekele moet overal waar machinaal her- of bestraten mogelijk is de Obelix uitrukken.

Stramac spint er garen bij en met haar de medewerkers. Die rijden het hele land door om collega's om te leren gaan met het apparaat. De machine is namelijk met of zonder bediening te huur. Obelix wordt trouwens elk jaar slimmer. De straatmakers komen regelmatig met verbeter-tips waarna de fabrikant de machine aanpast. "Er is al een aantal dingen verbeterd sinds hij in bedrijf is en ik bedenk vast nog wel meer. Mijn pensioen is tenslotte nog lang niet in zicht", besluit de 'herboren' Gerrit lachend. ■

Straatmaker Gerrit Hofstede laat het zware tilwerk aan Obelix over.

De bouw verandert, je werk ook

Door ontwikkelingen in vaktechniek, werkmethodes en het bouwproces verandert je werk. Het is daarom belangrijk om je altijd te blijven ontwikkelen. Deels doe je dat door op je werk met andere zaken aan de slag te gaan. Daarnaast kun je cursussen volgen. In de cao Bouwnijverheid is afgesproken dat elke werknemer gemiddeld twee dagen per jaar een cursus mag volgen, vergoed vanuit het O&O-fonds.

De cursussen die je vergoed kunt krijgen staan op www.scholingsfonds.nl. Daarnaast kun je via het project Bouw Door, *Leer Verder!* veertig cursusedagen extra volgen. Voorwaarde is dat je werkgever een leerbaan biedt aan een leerling. Kijk op www.fundeon.nl/aco voor meer informatie.